

FORENSIVM

CAVSARVM

Quotidianæ, ac præcipuæ Decisiones
ex toto Ciuili Iure,

In promptiorem fori, atq; studentium usum collecta.

AVTHORE

Carolo Salicio Pat. I. V. D.

AD ILLVSTRISSIMVM

AC REVERENDISSIMVM

*D. D. Cynthium Aldobrandinum. S. R. E.
Cardinalem Amplissimum.*

CVM PRIVILEGIIS,

VENETIIS, M. D. XCIIII.

Apud Nicolaum Morettum.

Arino
[Signature]

ILLVSTRISSIMO,

A C

REVERENDISSIMO

D. D. CYNTHIO

ALDOBRANDINO S. R. E.

CARDINALI

AMPLISSIMO,

Patrono summoperè Venerando.

Carolus Salicius Patauinus S.

*N*IMIS excors, officijque mei
immemor extitiffem, Cardi-
nalis Ampliffime, fi, cum libel-
lum hunc, qualem cunq; me a
iuuentutis laborem, amicorum
precibus compulfus, proferre ftatuiffem; eum
aut nulli Ampliffimo Viro, aut non, potius Am-
plitudini tue dicaiffem. Illud namq; teme-

† 2 ritatis

FORENSIVM CAVSARVM

Quotidianæ, ac præcipuæ Decisiones.

Ex Libris quinquaginta Digestorum collectæ

AUTHORE

CAROLO SALICIO PAT. I. V. DOCT.

EX DIGESTORVM,
seu Pandectarum. Lib. I.

De legibus, & Senatuscon-
sultis, & longa con-
suetudine.

NON possunt omnes ar-
ticuli singulatim aut le-
gibus, aut Senatuscon-
sultis comprehēdi; sed,
cum in aliquo casu sen-
tentia eorum manifesta est, is, qui
iurisdictioni præest, ad similia pro-
cedere, atque ita ius dicere, debet
Julianus Lex 11.

Benignius leges interpretandæ
sunt, quò voluntas earum conserue-
tur. *Celsus, Lex 17.*

In ambigua voce legis ea potius
accipienda est significatio, quæ vi-
tio caret; præsertim cum etiam vo-
luntas legis ex hoc colligi possit.
Celsus, Lex 18.

Minimè sunt mutanda, quæ inter-
pretationem certam semper habue-
runt. *Paulus, Lex 22.*

Inciutile est, nisi tota lege perspe-
cta vna ali qua particula eius pposita
ta iudicare, vel rñdere. *Celsus, l. 23.*

Nulla iuris ratio, aut æquitatis be-
nignitas patitur, vt, quæ salubriter
pro vtilitate hominum introducun-
tur, ea nos duriore interpretatione
contra commodum ipsorum produ-
camus ad seueritatē. *Modestinus, l. 24.*

De quibus causis scriptis legibus
non vtimur, id custodiri oportet,
quod moribus, & consuetudine in-
ductum est. Et, si qua in re hoc de-
fecerit, tunc quod proximum, & cõ-
sequens ei est; si nec id quidem ap-
paret; tunc ius, quo vix Romana
vtitur, seruari oportet. *Julianus Ex
l. de quibus 3 1. prin.*

Inueterata consuetudo pro lege
non immeritò custoditur; & hoc
est ius, quod dicitur moribus consti-
tutum. Nam, cum ipsæ leges nulla
ex alia causa nos teneant, quã quod
iudicio populi receptæ sunt, meri-
tò & ea, quæ sine ullo scripto popu-
lus approbavit, tenebūt omnes. Nã
quid interest, suffragio populus vo-
luntatem suam declaret, an rebus ip-
sis, & factis? *Julianus Ex l. eod. 5. inue-
terata.*

Quare rectissimè etiam illud re-
ceptum est; vt leges, non solo suf-
fragio legislatoris, sed etiam tacito
consensu omnium per desuetudi-
nem abrogentur. *Julianus Ex l. ea. 5. §.*

FORENSIVM CAVSARVM

Quotidianæ, ac præcipuæ Decisiones.

*Ex Diui Iustiniani Codice, nouellisque eius
Constitutionibus collectæ.*

AUTHORE CAROLO SALICIO
Patauino, I. V. Doct.

EX LIBRO PRIMO
Codici.

De Sacrosanctis Ecclesijs.

Qui rem conductam, uel in Emphyteosim accipiam fecerit dateriorrem, aut Emphyteoticum canonem per biennium non soluerit, repelli potest: ut tamen soluat totius temporis pensionem, & id, in quo rem laesit, refartiat: non repetiturus, si quid impendit nomine meliorationis. *Imp. Iustin. Aurb. qui rem.*

Ut inter diuinum publicumque ius, & priuata commoda competens discretio sit; sancimus: si quis aliquam reliquerit hereditatem, uel legatum, uel fideicommissum, uel donationis titulo aliquid dederit, uel uendiderit, siue sacrosantis ecclesijs, siue uenerabilibus xenonibus, uel prochoriis uel monasteriis masculorum, uel uirginum, uel orphanotrophijs, uel bephotrophijs, uel ge-
nonthocomijs, nec non iuri ciuitatum;

uel donatorum, uel uenditorum, uel relictorum eis sit longuua exactio, nulla temporum solita prescriptione coarctanda. Sed & si in redemptionem captiuorum quædam pœcunia, uel res relicta, uel legitimo modo donata sint; & earum exactio nem longissimam esse censemus. Et nobis quidem cordi erat, nullis temporum metis huiusmodi actiones circumcludi: sed ne uideamur in infinitum hanc extendere; longissimum hominis uite tempus elegimus, & non aliter eam actionem finiri concedimus; nisi centum annorum curricula excesserint. Tunc enim tantummodo huiusmodi exactio nem euanescere sinimus. *Imp. Iustinianus Ex. l. supra.*

De Episcopis, & Clericis.

Si captiui alicuius liberi, seu cognati, redemptionem eius neglexerint; non solum exheredari possunt, sed et lege denegatur eis successio: & si fuerint scripti, tamen ualeat
O testa-